

Solution Lab 6

7.marts 2019 – Admiral Gjeddes Gård

Resultater fra undersøgelsen af danskernes CO₂-fodaftryk

De grønne fællesskaber
og hvordan de bidrager til et mindsket
klimaaftryk blandt medlemmer.

Maria Toft Möller-Christensen
Ph.D.-Stipendiat
Projektet COMPASS

UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Det vil jeg prøve at besvare:

1. Undersøgelsens form → Hvordan gjorde vi?
2. Hvad betyder fællesskab for CO₂-fodaftrykket?
3. Hvad er sammenhængen mellem livstilfredshed, forbrug og fællesskab?

Lidt om undersøgelsen

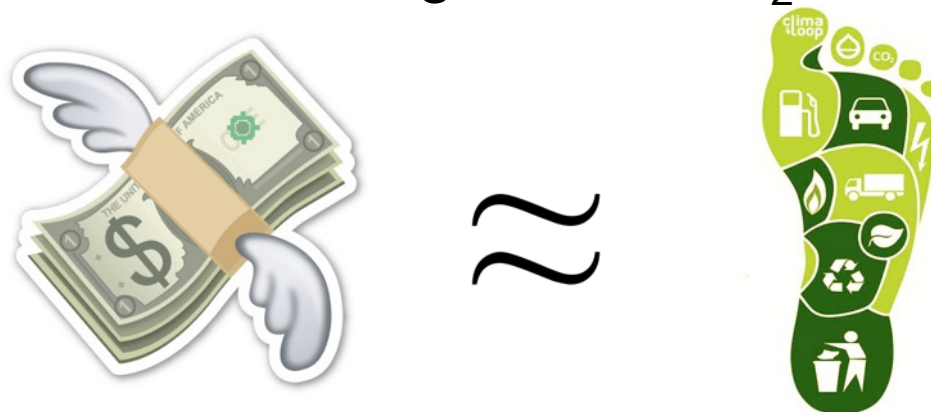
Hvordan gjorde vi?

Hvordan måler man en borgers 'miljøadfærd'?

Indtil nu er det blevet gjort ved at spørge ind til intentioner, holdninger, attituder eller målt på ganske få handlinger – såsom om man vasker sit tøj ved lav temperatur.

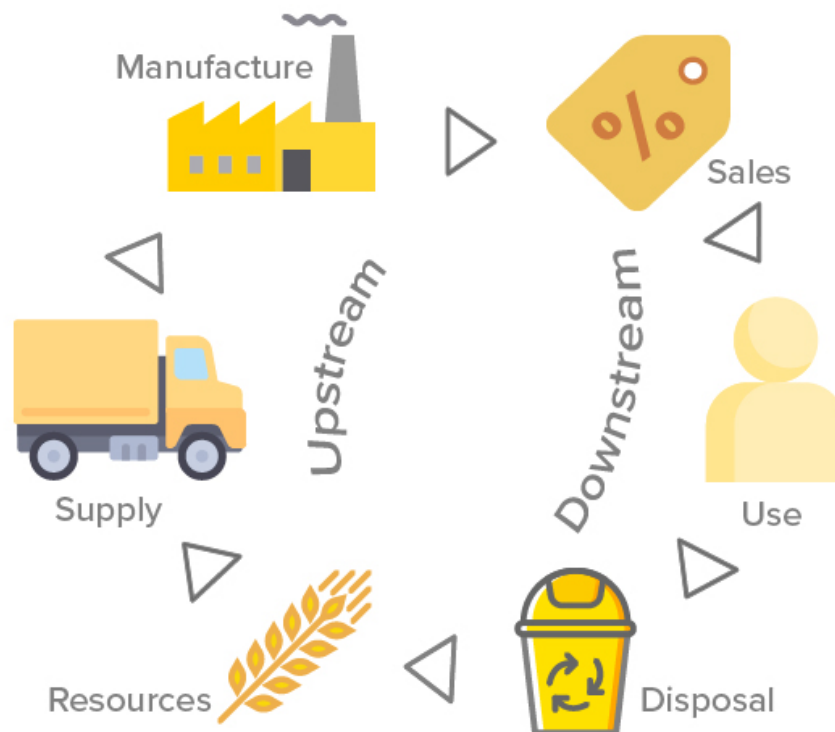

Udarbejdelse af en metode til at omregne forbrug til kg CO₂-ekvivalenter eller den byrde man pålægger naturens ressourcer årligt målt i CO₂-fodaftryk

En forbrugsbaseret opgørelse af CO₂-fodaaftryk

Vi har opgjort klimaaftrykket efter en forbrugsbaseret model, hvor alle CO₂-udledninger i hele produktionskæden bag et specifikt forbrugsgode er medregnet.

Dette står i modsætning til en geografisk model, som bliver anvendt af FN, hvor klimaaftrykket bliver tilskrevet produktionslandene. Mulighed for kreativ bogføring?

Metoden til udregning af CO₂-fodaftryk

Spørgeskema med 44 spørgsmål om forbrugsmønstre inden for:

Energi
Transport
Madvaner
Øvrigt forbrug

Repræsentativ undersøgelse af danskere og en (ikke repræsentativ) undersøgelse blandt grønne fællesskaber

Analyseinstituttet

indhentede 1021 svar fra et repræsentativt udvalg af danskere via et internetpanel.

Partnere fra projektet

indhentede 261 svar fra medlemmer af grønne fællesskaber (fødevarefællesskaber, økosamfund eller NGOen 'Omstilling Nu').

Første gang, at et estimat for CO₂-fodaftryk kan kobles med respondenternes baggrund i en større skala. Første gang, at et **estimat** for CO₂-fodaftryk kan udregnes for medlemmer af grønne fællesskaber.

Overordnede forskelle i CO₂-fodaftryk

Gennemsnitligt CO ₂ -fodaftryk [kg CO ₂ e]	Danskere (N=1018)	Medlemmer af grønne fællesskaber (N=261)	Medlemmer af fødevarefællesskaber (N=121)	Beboere i økosamfund (N=137)
Energi	1.057,4	648,3	844	474
Transport	6.596	4.684	4.603,3	4.675
Fødevarer	1.587,1	892,1	1.000,1	791,1
Øvrigt	2.493	2135	2.232	2.035
TOTAL	11.733	8.402	8.679	7.996

Næsten 30 % reduktion

Tyder på, at graden af 'tæthed' har en betydning for reduktionen

Hvad betyder så
fællesskabsfaktoren for det samlede
CO₂-fodaftryk *isoleret* set?
Trommehvirvel...

<i>Uafhængige variable</i>	Multipel regressionsmodel	Robusthedstest 1: Logtransformeret model	Robusthedstest 2: Model uden statistiske outlier
	Total CO ₂ -fodaftryk [kg CO ₂ e]	Total logtransformeret CO ₂ -fodaftryk [log(kg CO ₂ e)]	Total CO ₂ -fodaftryk [kg CO ₂ e]
1. Husholdningsindkomst af interval 100.000kr	765,58 ***	0.0674273 ***	415,95 ***
2. Afstemning ved FTvalg 2019 - Grøn-Sort skala	210,16 *	0.0153303 *	113,44 *
3. Grønt fællesskab - ej medlem eller medlem	-2834,68 ***	-0.2556091 ***	-1498,13 ***
4. Viden om klima -og miljøudfordringer, skala 1-5	450,62	0.0105805	120,96
5. Alder	-42,29 **	-0.0005575	19,08 *
6. Køn - kvinde eller mand	2158,51 ***	0.1211413 ***	524,90 .
R ²	0,149	0,216	0,126
Adj. R ²	0,143	0,211	0,119

.p<0.1, *p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

<i>Uafhængige variable</i>	Multipel regressionsmodel	P	Fællesskabsfaktoren er markant og signifikant – selv når man kontrollerer for indkomst, politisk orientering, viden om klima, alder og køn.
	Total CO ₂ -fodaftryk [kg CO ₂ e]		
1. Husholdningsindkomst af interval 100.000kr	765,58 ***		
2. Afstemning ved FTvalg 2019 - Grøn-Sort skala	210,16	0.0153303 *	113,44 *
3. Grønt fællesskab - ej medlem eller medlem	-2834,68 ***	-0.2556091 ***	-1498,13 ***
4. Viden om klima -og miljøudfordringer, skala 1-5	450,62	0.0105805	120,96
5. Alder	-42,29 **	-0.0005575	19,08 *
6. Køn - kvinde eller mand	2158,51 ***	0.1211413 ***	524,90
R ²	0,149	0,216	0,126
Adj. R ²	0,143	0,211	0,119

.p<0.1, *p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

Når man ser på modellens 'statistiske robusthed', viser det sig, at fællesskabsfaktoren og indkomst er de stærkeste bidragere til et ændret CO₂-fodafttryk – efterfulgt af politisk orientering.

Uafhængige variable		Robusthedstest 1: Logtransformeret model	Robusthedstest 2: Model uden statistiske outliers
		logtransformeret CO ₂ -fodafttryk [log(kg CO ₂ e)]	Total CO ₂ -fodafttryk [kg CO ₂ e]
1. Husholdningsindkomme		0.0674273 ***	415,95 ***
2. Afstemning ved FTvalg 2019 - Grøn-Sort skala	210,16 *	-0.0153303 *	113,44 *
3. Grønt fællesskab - ej medlem eller medlem	-2834,68 ***	-0.2556091 ***	-1498,13 ***
4. Viden om klima -og miljøudfordringer, skala 1-5	450,62	0.0105805	120,96
5. Alder	-42,29 **	-0.0005575	19,08 *
6. Køn - kvinde eller mand	2158,51 ***	0.1211413 ***	524,90 .
R ²	0,149	0,216	0,126
Adj. R ²	0,143	0,211	0,119

.p<0.1, *p<0.05, **p<0.01, ***p<0.001

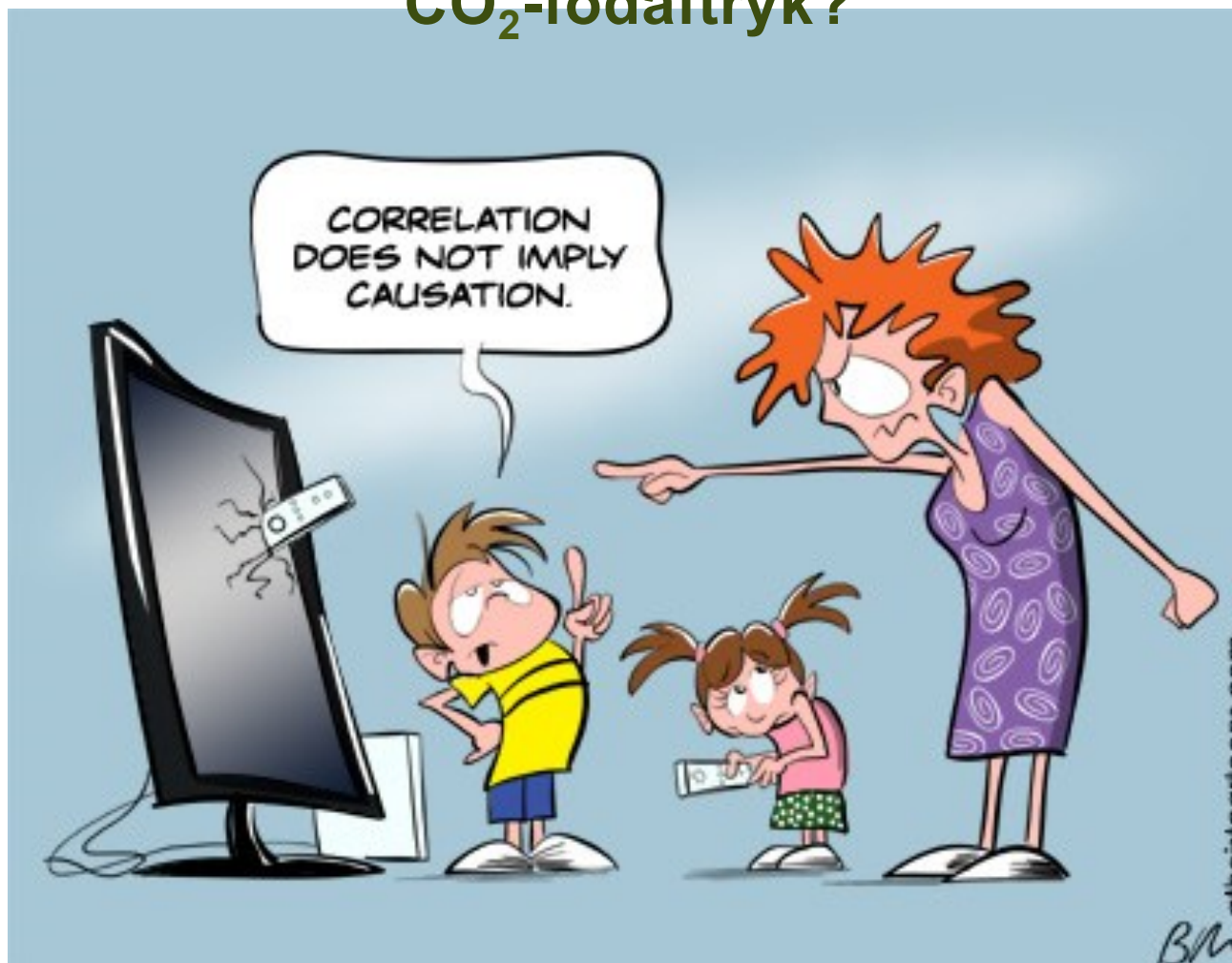
<i>Uafhængige variable</i>	Multipel regressionsmodel	Robusthedstest 1: Logtransformeret model	Robusthedstest 2: Model uden statistiske outlier
	Total CO ₂ -fodaftryk [kg CO ₂ e]	Total logtransformeret CO ₂ -fodaftryk [log(kg CO ₂ e)]	Total CO ₂ -fodaftryk [kg CO ₂ e]
1. Husholdningsindkomst af interval 100.000kr	765,58 ***	0.0674273 ***	415,95 ***
2. Afstemning ved FTvalg 2019 - Grøn-Sort skala	210,16 *	0.0153303 *	113,44 *
3. Grønt fællesskab - ej medlem eller medlem	-2834,68 ***	-0.2556091 ***	-1498,13 ***
4. Viden om klima -og miljøudfordringer, skala 1-5	450,62	0.0105805	120,96
5. Alder	-42,29 **	-0.0005575	19,08 *
6. Køn - kvinde eller mand	2158,51 ***	0.1211413 ***	524,90 .
R ²	0,149	0,216	0,126
Adj. R ²		0,211	0,119
.p<0	<p>Viden om klima –og miljøudfordringerne har i øvrigt ingen signifikant effekt på CO₂-fodaftrykket</p>		

<i>Uafhængige variable</i>	Multipel regressionsmodel	Robusthedstest 1: Logtransformeret model	Robusthedstest 2: Model uden statistiske outlier
	Total CO ₂ -fodafttryk [kg CO ₂ e]	Total logtransformeret CO ₂ -fodafttryk [log(kg CO ₂ e)]	Total CO ₂ -fodafttryk [kg CO ₂ e]
1. Husholdningsindkomst af interval 100.000kr	765,58 ***	0.0674273 ***	415,95 ***
2. Afstemning ved FTyr1 skala	210,16 *	0.0153303 *	113,44 *
3. Grønt fæl	68 ***	-0.2556091 ***	-1498,13 ***
4. Viden 1-5		0.0105805	120,96
5. Al		-0.0005575	19,08 *
6. K		0.1211413 ***	524,90 .
R ²		0,216	0,126
Adj		0,211	0,119

Modellen kan kun bruges til at forklare omkring 20 % af variationen. Det betyder, at miljøadfærd –og normer (eller forbrugsvaner) er svære at påvirke, da de er dybt rodfæstede hos os... Med mindre, at man laver meget stærke indgreb.

.p<0.1, *p

Har vi andre tegn på, at det faktisk er fælleskabsfaktoren, som bidrager til et mindsket CO₂-fodaftryk?

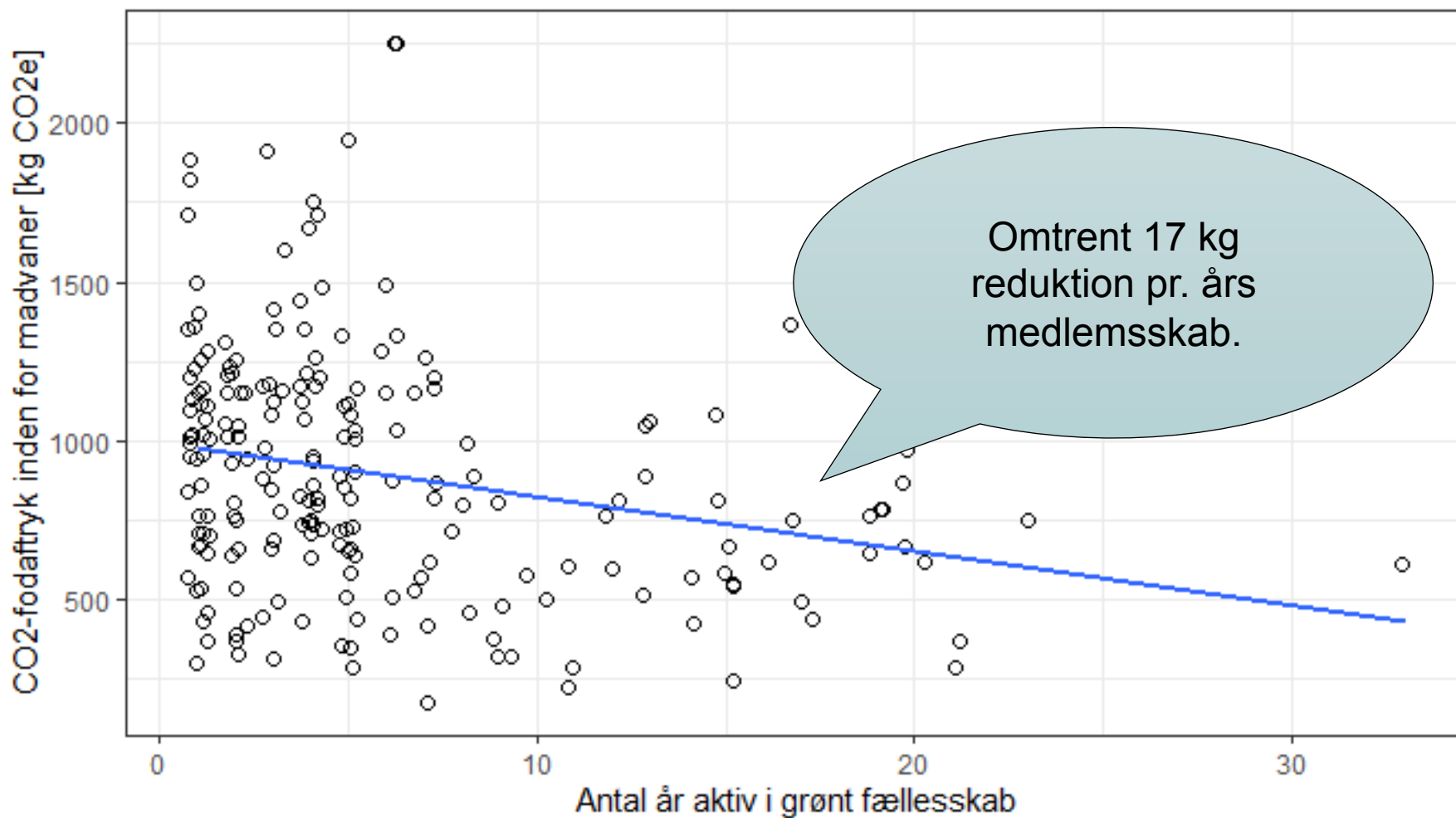
Antal år aktiv i et grønt fællesskab fortæller noget om tiden i et fællesskab og derfor *retningen* af fællesskabs'faktoren'.

Her tyder det på, at især følgende områder bliver påvirket:

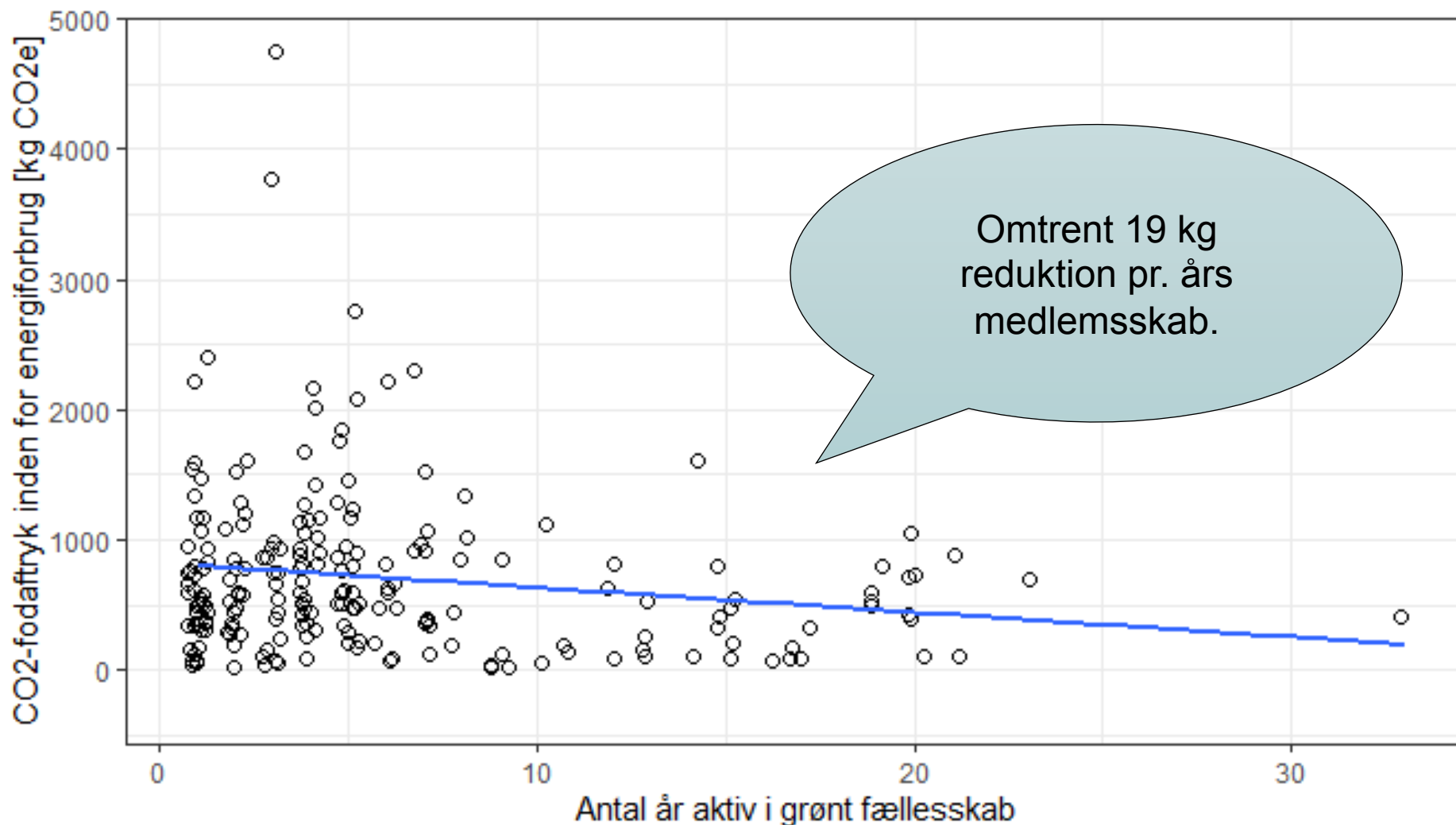
- 1. Madvaner**
- 2. Øvrigt forbrug**
- 3. Energiforbrug**

Vi kan imidlertid ikke se nogen signifikant sammenhæng mellem transportvaner og tiden i et fællesskab.

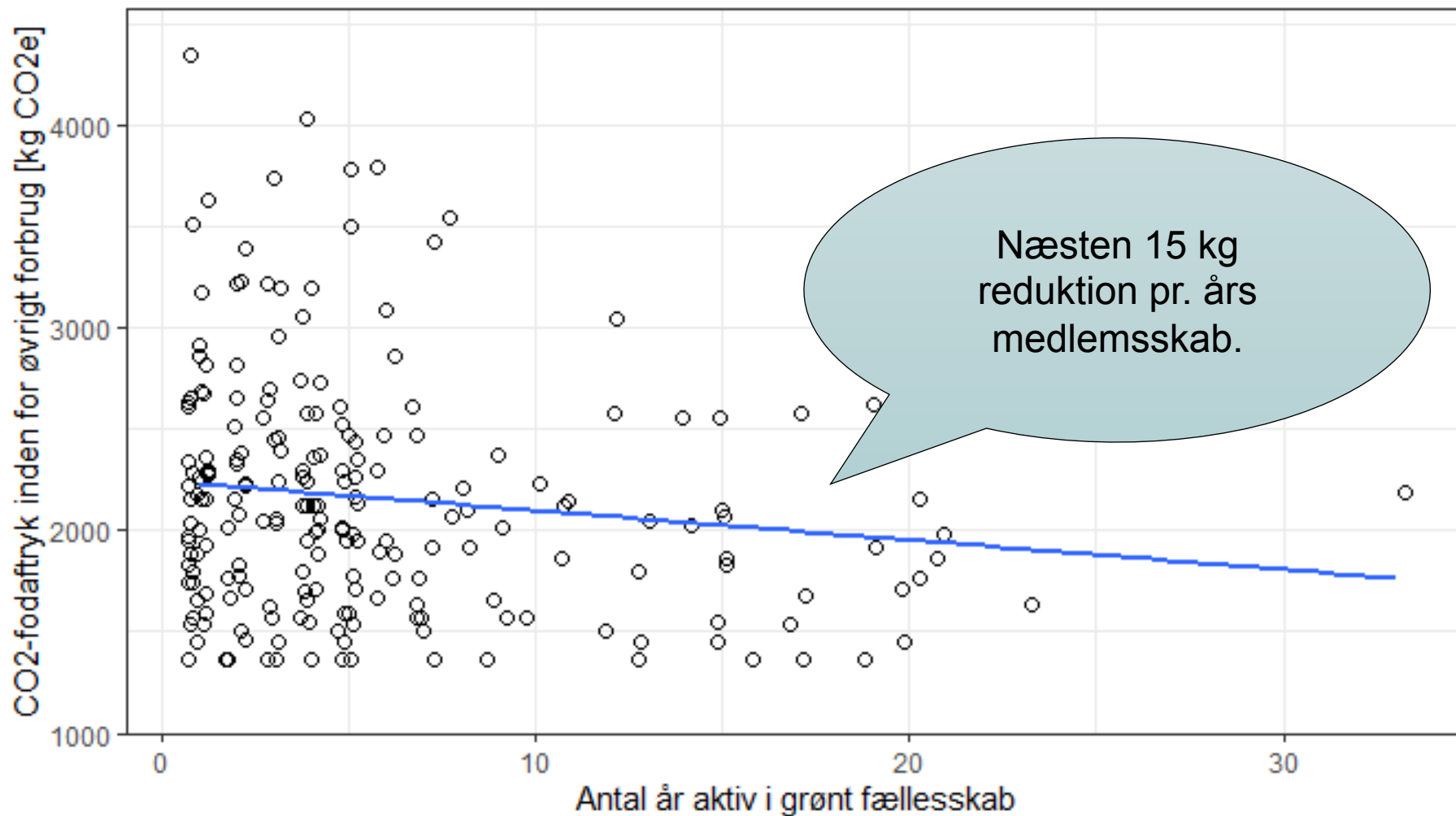
Antal år aktiv i grønt fællesskab og **MAD**vaner

Antal år aktiv i grønt fællesskab og **ENERGI**forbrug

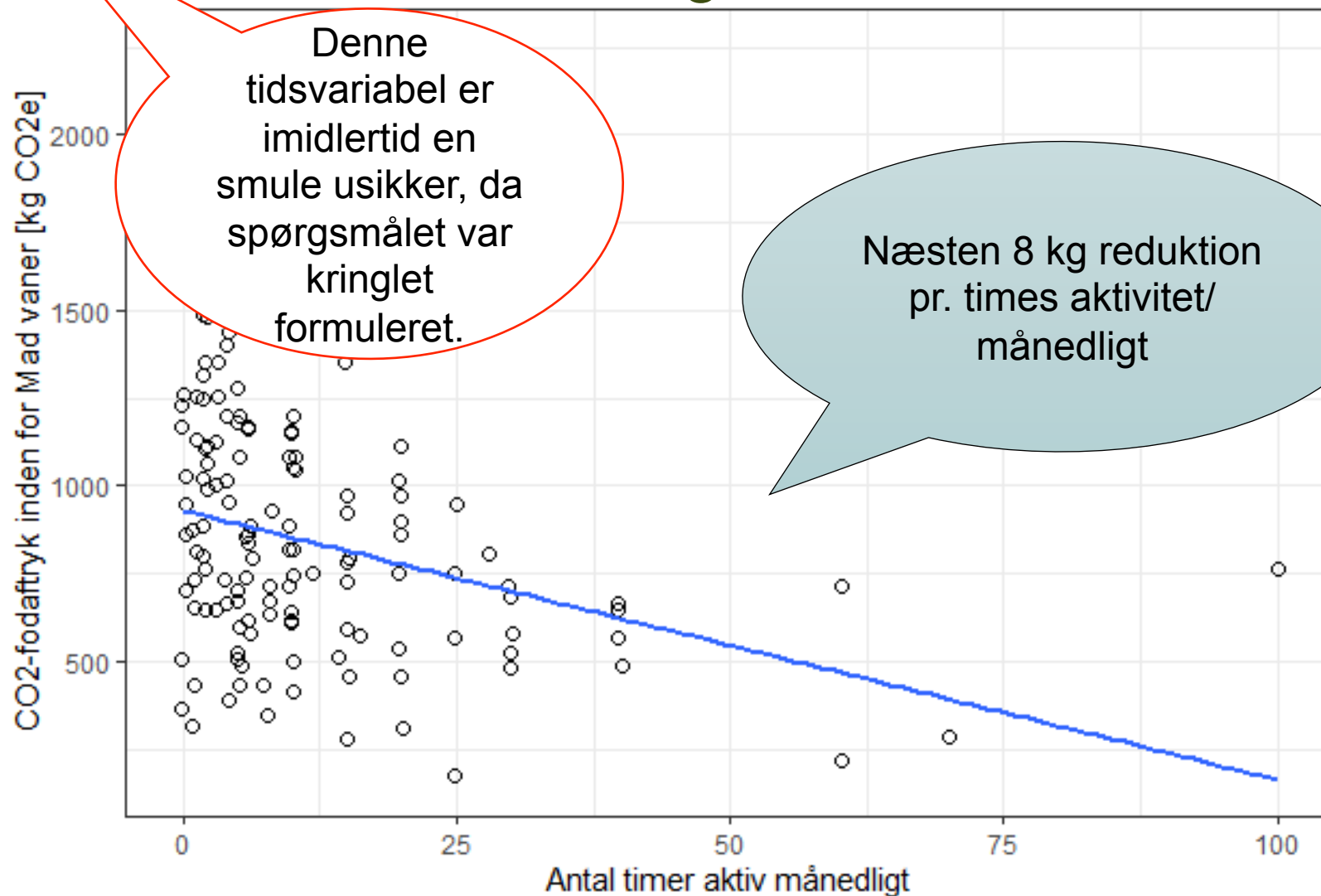

Antal år aktiv i grønt fællesskab og ØVRIGT forbrug

NB!

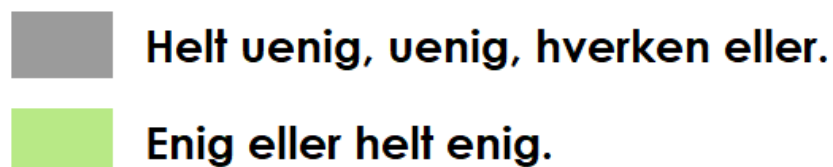
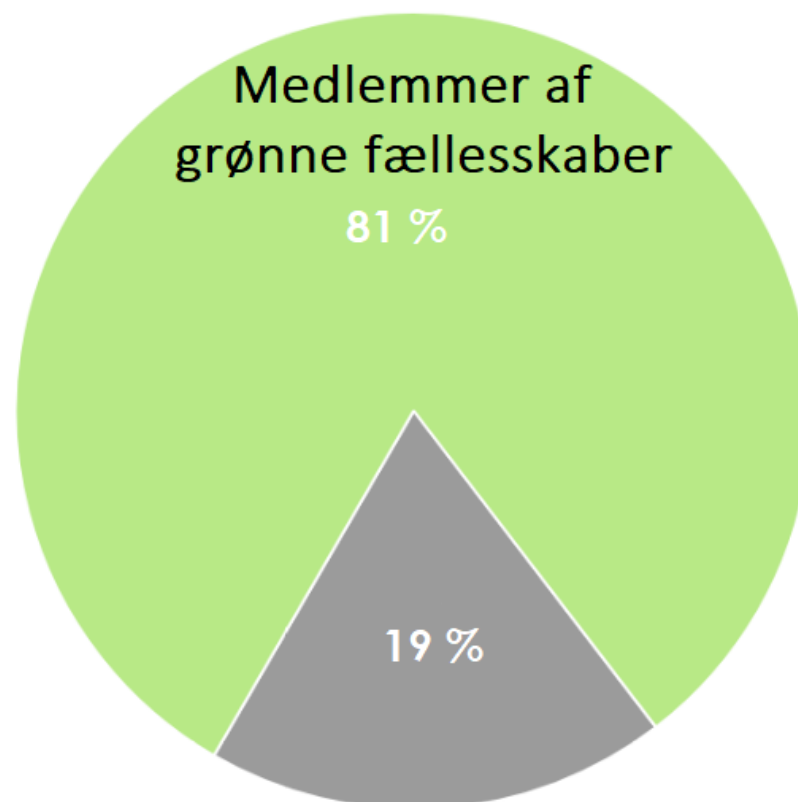
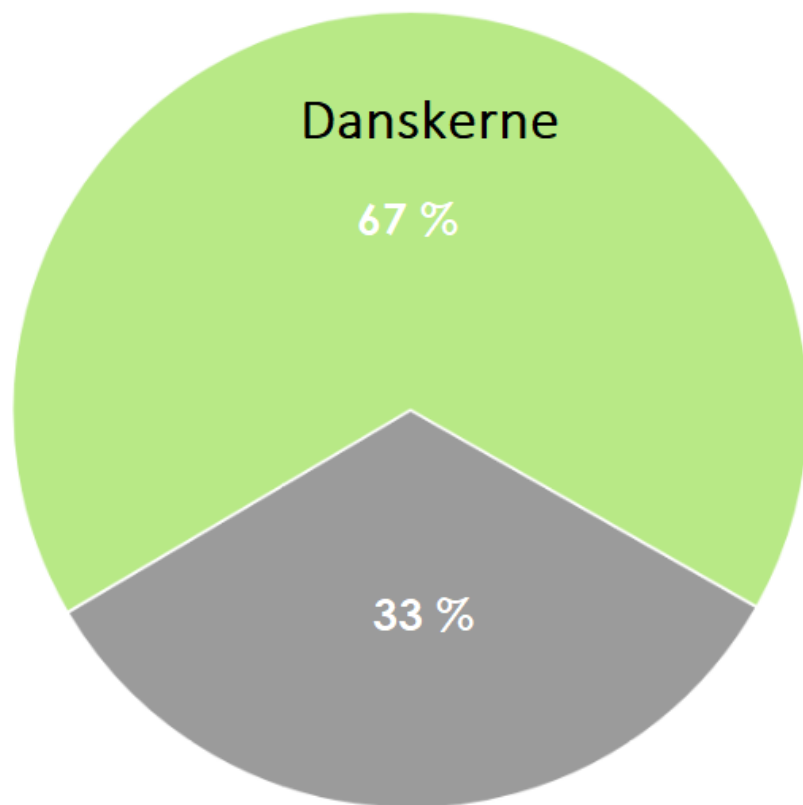
Antal timer aktiv om måneden i grønt fællesskab og **MAD**vaner

Sammenhæng mellem tilfredshed med livet, forbrug og fællesskab

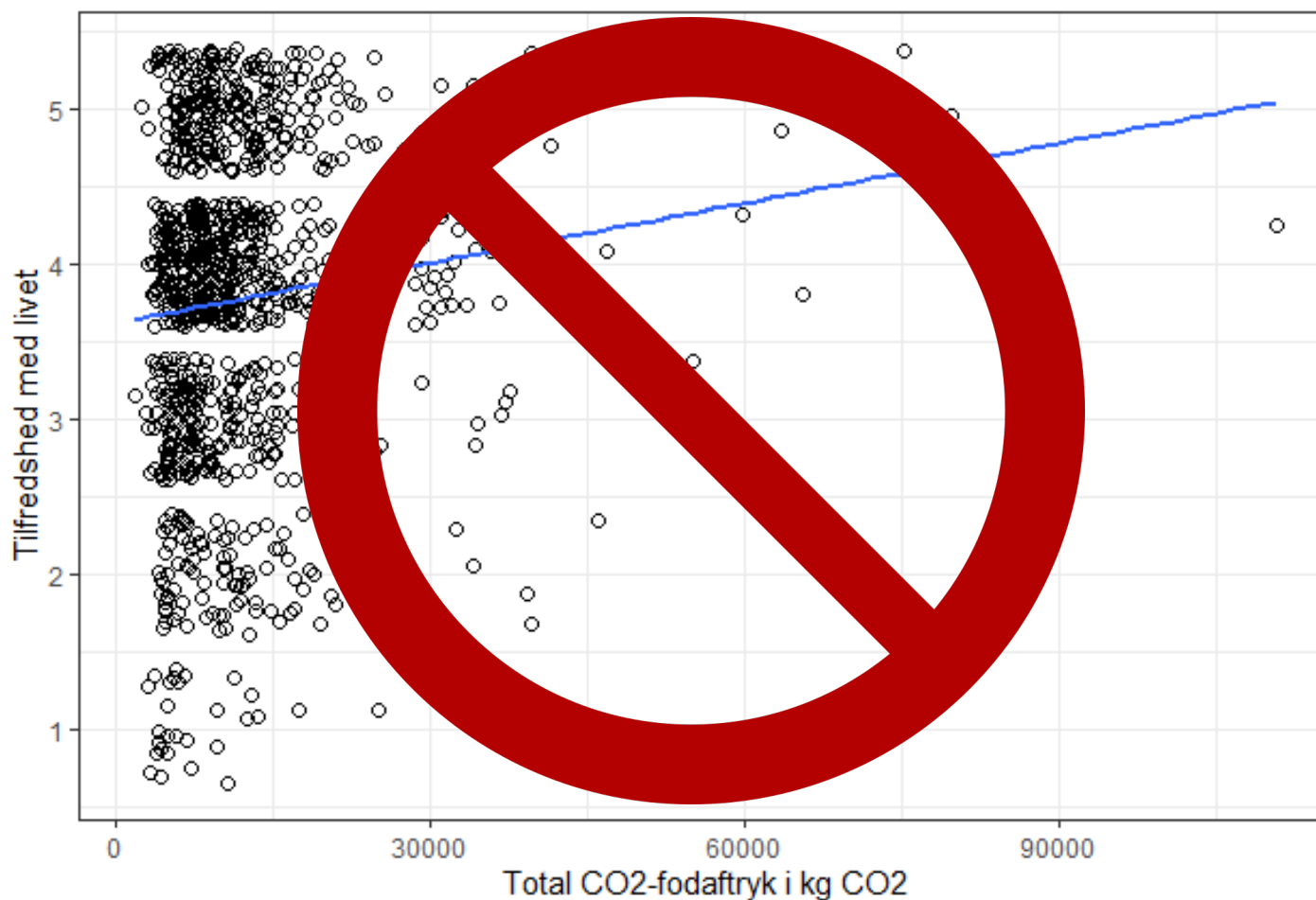

"Jeg er tilfreds med mit nuværende liv"

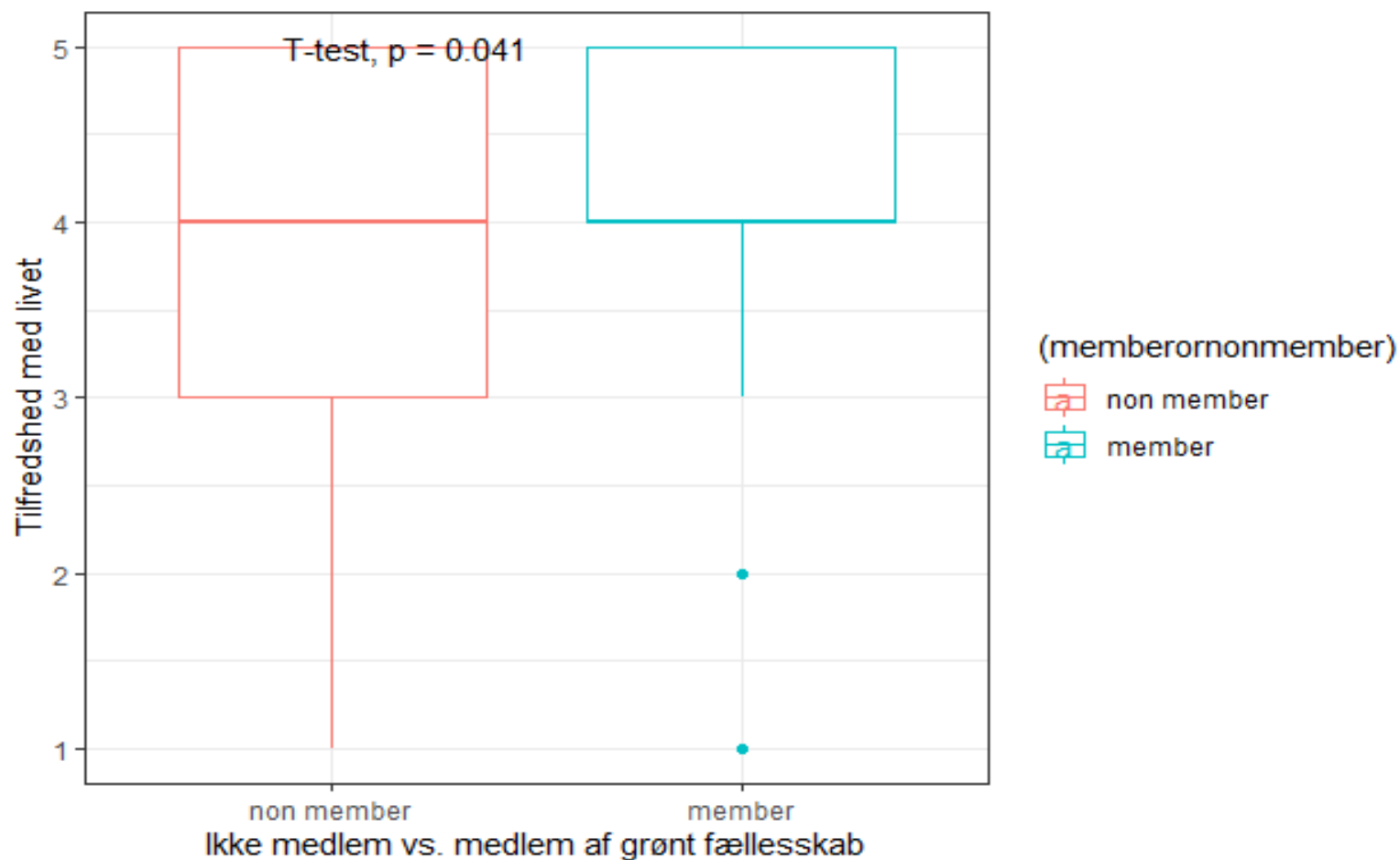

I det danske samfund er der en signifikant sammenhæng mellem merforbrug og øget livstilfredshed.

Men denne sammenhæng findes ikke blandt medlemmer af grønne fællesskaber!

Sammenligning mellem 25 % mest forurenende danskere og medlemmer af grønne fællesskaber mht. livstilfredshed

Medlemmer af grønne fællesskaber har (akkurat) større livstilfredshed end den mest forbrugende fjerdedel af danskerne.

Gns. **22,6**
ton CO₂

Gns. **8,4**
ton CO₂

! På trods af, at den mest forbrugende del af danskerne har en langt større indkomst end medlemmer af grønne fællesskaber!

Det tyder derfor på:

I de grønne fællesskaber finder man en fuldkommen anden logik og diskurs for, hvad der defineres som:

‘det tilfredsstillende liv’

Kan disse værdier bredes ud til resten af samfundet? Er der mere på spil?

Konklusion

1. Undersøgelsen har for første gang muliggjort at måle:
 - **Miljøadfærd** udtrykt i kg CO₂-fodaftrek
 - Et estimat på **fællesskabsfaktoren**
2. Undersøgelsen tyder på, at **fællesskab** sammen med **indkomst** er nogle af de stærkeste bidragere til en ændret miljøadfærd.
3. **Antal af år** aktiv i fællesskab samt (sandsynligvis) antal af timers aktivitet månedligt har betydning for især **madvaner**, men også **energiforbrug** samt **øvrigt forbrug**.
4. **Livstilfredshed** er afkoblet forbrug hos medlemmer af grønne fællesskaber i modsætning til hos resten af samfundet. – Er en anden og mere bæredygtig samfundsmodel mulig?

